

Rina Mariann Hansen

Byråd for kultur, idrett og frivillighet, Oslo kommune

Hilsen til 'Utflytt døl', lørdag 1. februar 2020

Tilhørighet. Bakgrunn. Historia om oss. Identitet. Hvem vi er og hvor vi kommer fra er viktig for folk. Et fellestrekk for mange av oss Oslofolk er at vi kommer fra et annet sted. Vi har ei historie vi bærer med oss.

Jeg har aldri bodd i Gudbrandsdalen, men likevel slæ e um når e køyre forbi Lom og Skjåk Ysteri. E ha bilde tå SKridulaupen på bankkortet mitt. E trur e kæinn slå lenger og pusta lettare av grønnfarga ti Ottaelva. Jeg har aldri vokst opp i Gudbrandsdalen, men foreldra mine er derfra. Det rare er at jeg aldri har ment at Sjoa (hvor faren min kommer fra) er der jeg hører til. Der var jeg oslojente i oppveksten. For meg var det alltid Skjåk, hvor mora mi er fra, som var «heime». Kanskje var det historia om ti unger på en gård, kanskje var det å få være med på lamminga, som kunne være dramatisk, eller på slaktinga - som var enda mer dramatisk. Da e va litol va Skjåk nesten eit mytologisk sted. E trudde på bessfarn min som sa hainn hadde møtt underjordiske. Som kunne tålå med dyr. E trudde det va slik heile tida i Skjåk. E kom attende ette ferin og skulle fortælja om kæ som hadde skjedd, men ingen i klassa mi forsto kæ ei skjædde som hadde lamba skulle bety. Hva slags pussig språk var det der liksom?

Oss skal i dag marke 100-årsdagen for stiftinga av Gudbrandsdalslaget. Som var starta her i denne salen. Dere i salen er fra mange forskjellige steder i dalen, men er knytta sammen av en slags fellesskap gjennom tilknytning til Gudbrandsdalen.

Oslo har alltid vært en by av innflyttere, om de kom fra andre steder i landet eller etterhvert fra andre land. Det er en del av identiteten til nye vår. Da jeg var lita jente på 1980-tallet var vi i klassen min folk fra alle steder. Og jeg veit ofte hvor foreldrene til mange i klassen kom fra. For meg var det like naturlig at klassekamerater slo om til urdu hjemme som at jeg slo um te skjåkver med mor mi.

På skolen var vi felles identitet, hjemme var vi foreldra sin arv.

Nettopp det at Oslo alltid har vært begge deler - historier fra andre steder, kunnskap om lokalmiljøer i hele landet og i hele verden, kombinert med at vi er hovedstad, gjør at vi kanskje har hatt litt lav patriotisme for byen vår. Jeg tror det bedrer seg. Jeg tror fler og fler ser at det går an å få unger, bo og leve her hele livet. At vi tar med oss historia og identitetene som gjør oss til oss og bygger det sammen til nye fellesskap.

Det har ikke alltid vært sånn. Mange blei sett på som et problem. En utfordring for byen. Da Gudbrandsdalslaget blei 50 år i 1969 skreiv daværende Oslo-ordfører Brynjulv Bull i ei helsing:

« Jeg vil samtidig få uttrykke Oslo bys takk for den innsats laget har gjort. I alle år har det vært slik at folk fra alle steder i landet har funnet veien til Oslo, noen for å få sin utdanning, noen for å skaffe seg et levebrød. Det er ingen grunn til å legge skjul på at en slik innflytting skaper sosiale problemer. Ofte kan det være vanskelig for en bygdeungdom å finne seg til rette i det nye miljøet, flytting fra et miljø til et annet vil alltid skape vansker.»

Ærlig. Og egentlig også ganske vanskelig tekst synes jeg. Historien viser at Oslo ikke alltid har vært like god på å ta i mot de som flytter til byen vår. Og det er også ei påminning for oss som styrer Oslo i dag om at vi må huske på at folk kommer fra overalt, at det kanskje ikke alltid er like lett å bli en del av fellesskapet. Og at det er vårt ansvar å inkludere alle. Vi er en by som skal være varm og raus og for alle. Kanskje gjør det å huske historia om de norske innflytterne til Oslo det litt enklere å inkludere andre som flytter til byen vår i dag. Folk er folk uansett.

Vi ser spor av heile Norges historie i kunsten i Oslo rådhus. I grunnstein til det nye Muchmuseum i Bjørvika ligg takskinner frå Vågå kyrkje, hvor han fant inspirasjon og hvor farsslekta hans kom fra. Det er mye Gudbrandsdalen mange steder i min by.

I dag skal oss markere hundreårsdagen, med kulturinnslag og ikkje minst med ei skriftsamling jeg gleder meg veldig til. Og kanskje er gudbrandsdølen endelig integrert i Oslo?

Utflytta døl - innflytta Oslofolk - gratulere med dagen.